Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0200

(mr. dr. S.O.H. Bakkerus, voorzitter en mr. J.E.M. Sünnen, secretaris)

Datum uitspraak	7 maart 2024
Klacht van	De consument
Tegen	Rabobank, gevestigd te Utrecht, verder te noemen de tussenpersoon
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

Kapitaalverzekering. De consument heeft in 1993 een kapitaalverzekering afgesloten via zijn bank als tussenpersoon. De overeenkomst tussen de consument en de verzekeraar is gewijzigd door een wetswijziging per 1 januari 2001. Daardoor is het voor de consument niet meer mogelijk om de overeenkomst met behoud van een fiscale vrijstelling te verlengen. De consument stelt dat de tussenpersoon op deze wetwijziging had moeten anticiperen, zodat hij de fiscale vrijstelling nog wel had gehad. De commissie oordeelt dat de consument iets wil wat niet kan. De vordering wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De consument is in deze zaak vertegenwoordigd door professioneel gemachtigde de heer mr. J.H.A.M. van den Bighelaar van Stichting Rechtsbijstand Achmea.

1.3 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.4 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Door bemiddeling van de tussenpersoon heeft de consument op 25 juni 1993 een *Cumulent Belastingvrij Kapitaal Plan* (hierna: 'de verzekering') afgesloten bij de voorganger van Interpolis (hierna: de verzekeraar). Daarbij heeft de consument van de tussenpersoon de volgende productdocumentatie ontvangen:

- het aanvraagformulier *Cumulent Belastingvrij Kapitaal Plan* (hierna: aanvraagformulier);
- het polis-certificaat van 25 juni 1993 (hierna: het polisblad);
- de voorwaarden *CUM 92.10* (hierna: de voorwaarden);
- de handleiding *Cumulent Belastingvrij Kapitaal Plan* (hierna: de handleiding).

2.2 Op het aanvraagformulier heeft de consument een looptijd 30 jaar aangekruist. De consument heeft het formulier op 23 juni 1993 voor akkoord ondertekend.

2.3 In de handleiding staat: "*einde looptijd is bereikt (...) U kunt het contract verlengen en uw vermogen nog even loten doorgroeien (...) u kunt ook beschikken over uw vermogen. U heeft dan de mogelijkheid om uw beleggingen (...) kosteloos te laten overboeken naar Rogiro, het rekeningsysteem van RobecoGroep.*

2.4 Op 1 januari 2001 is de Wet inkomstenbelasting op het punt van de fiscale vrijstelling voor de kapitaalverzekering gewijzigd. De tussenpersoon heeft de consument hierover geïnformeerd. In het bericht van de tussenpersoon staat dat de kapitaalverzekering alleen is vrijgesteld van vermogensrendementsheffing gedurende de oorspronkelijke looptijd en dat als aanvullende voorwaarde geldt dat de looptijd niet verlengd mag zijn of worden na 13 september 1999. Ook staat daarin dat het verzekerde kapitaal en de premie (in het geval van beleggingsverzekeringen) na diezelfde datum niet mogen worden verhoogd, tenzij dit voortvloeit uit een zogenaamde gebruikelijke optieclausule in de bestaande verzekerings-overeenkomst.

2.5 De verzekeraar heeft de consument op 10 april 2010 een nieuw polisblad gestuurd met de daarbij horende nieuwe algemene voorwaarden ALG09 en de productvoorwaarden model BKP10.

De klacht en vordering

2.6 De consument vordert dat de tussenpersoon de verzekering verlengt met behoud van de fiscale vrijstelling, zoals volgens de handleiding mogelijk was. Als die vordering niet wordt toegewezen, vordert de consument € 6.750,- van de tussenpersoon. De consument stelt dat hij de verzekering met vijf jaar had willen verlengen en nu dus geld misloopt doordat dit niet meer mogelijk is. Ook moet hij nu kosten maken om de vrijgekomen beleggingen te verkopen en nieuwe beleggingen aan te kopen. Tot slot vordert de consument dat de tussenpersoon hem zijn excuses aanbiedt voor de gang van zaken.

2.7 Volgens de consument is de looptijd die op het aanvraagformulier staat niet van belang. In de handleiding is namelijk opgenomen dat de verzekering probleemloos kan worden verlengd. Als de verzekering door de wetswijziging van 2001 niet meer verlengd kan worden, had de tussenpersoon hierop moeten anticiperen.

Hij had er dan voor moeten zorgen dat er een optieclausule werd opgenomen, die ervoor moest zorgen dat de looptijd alsnog probleemloos kon worden verlengd met behoud van de fiscale vrijstelling. Dit heeft de tussenpersoon ten onrechte niet gedaan.

Het verweer

2.8 De tussenpersoon voert de volgende verweren. De tussenpersoon is geen contractspartij bij de verzekering. Hij kan de voorwaarden die gelden tussen de consument en de verzekeraar dus niet wijzigen. De consument en de verzekeraar hebben nu eenmaal een looptijd van 30 jaar afgesproken en zij hebben geen optieclausule opgenomen om de looptijd met behoud van de fiscale vrijstelling te verlengen. Ook stelt de tussenpersoon dat in de wetswijziging staat dat een verzekering die na 13 september 1999 wordt verlengd de fiscale vrijstelling verliest. Het had dus niets uitgemaakt voor de consument als er wel een optieclausule in de oorspronkelijke overeenkomst had gestaan, of als deze was toegevoegd op het moment dat de wet wijzigde.

2.9 De tussenpersoon deed wat hij moest doen, namelijk de consument informeren over de wetswijziging en de gevolgen ervan. Dat de wetswijziging gevolgen heeft voor de afspraken tussen de consument en de verzekeraar, kan de tussenpersoon niet worden verweten.

3. De beoordeling

Waarover moet de commissie beslissen?

3.1 De vraag is of de tussenpersoon de verzekering alsnog moet verlengen met behoud van de fiscale vrijstelling. En als dat niet kan, of de tussenpersoon dan een schadevergoeding moet betalen. De commissie legt hieronder uit waarom zij beide vragen met nee beantwoordt.

De tussenpersoon kan de verzekering niet verlengen met behoud van de fiscale vrijstelling

3.2 De consument heeft in 1993 bij de verzekeraar een verzekering afgesloten met een looptijd van 30 jaar. Dat blijkt uit het aanvraagformulier, waarop de consument een looptijd van 30 jaar heeft aangekruist. Uit de verzekeringsovereenkomst blijkt dat de consument en de verzekeraar een optieclausule zijn overeengekomen die een flexibele einddatum mogelijk maakte. Hierdoor had de consument de mogelijkheid om de looptijd van de verzekering te verlengen en het vermogen even te laten doorgroeien. Maar uit die optieclausule blijkt niet dat een verlenging van de einddatum kon plaatsvinden met behoud van een fiscale vrijstelling. Door de wetswijziging die geldt per januari 2001 kan de verzekering van de consument niet meer worden verlengd met behoud van de fiscale vrijstelling.

3.3 De consument kan het de tussenpersoon niet verwijten dat hij geen optieclausule met behoud van de fiscale vrijstelling na een verlenging heeft bemiddeld tussen de consument en de verzekeraar bij aanvang van de overeenkomst in 1993.

Van een tussenpersoon kan niet worden verwacht dat hij bemiddelt over toekomstige ontwikkelingen waarvan de tussenpersoon niet weet of had behoren te weten.

3.4 Daarnaast kon de tussenpersoon er niets meer aan doen om de uitkomst voor de consument anders te laten zijn. Op 14 september 1999 werd het wetsvoorstel namelijk pas bekend gemaakt. Op dat moment had de tussenpersoon voor het eerst kunnen kennismaken met de nieuwe wetgeving. Als de tussenpersoon op dat moment had bemiddeld om een dergelijke optieclausule op te nemen, dan had de optieclausule geen effect gehad. De wetswijziging is namelijk met terugwerkende kracht in werking getreden voor op 14 september 1999 bestaande kapitaalverzekeringen. Uit de wettekst blijkt dat de belastingvrije kapitaalverzekeringen alleen de fiscale vrijstelling behouden wanneer deze niet na 13 september 1999 zijn verlengd. Een na 13 september 1999 opgenomen optieclausule had deze wettelijke bepaling niet kunnen omzeilen.

3.5 De tussenpersoon heeft geen invloed op wetswijzigingen en de hiermee samenhangende gevolgen. Hem treft daarom geen verwijt. Van de tussenpersoon mag wel worden verwacht dat hij de consument informeert over de wijzigingen in de wet en de gevolgen ervan. Dit heeft de tussenpersoon ook gedaan en dit is niet door de consument betwist. Uit het bovenstaande volgt dat de tussenpersoon niet kan worden verweten dat de consument zijn belastingvrij kapitaalplan niet kan verlengen met behoud van een fiscale vrijstelling.

De tussenpersoon hoeft geen kosten te vergoeden voor het overboeken van de beleggingen

3.6 Omdat de consument de verzekering niet met behoud van de fiscale vrijstelling kan verlengen, wil hij de tweede optie uit de handleiding van de verzekeraar benutten. In die handleiding staat namelijk dat de consument, om over zijn vermogen te beschikken, zijn beleggingen kosteloos kan laten overboeken naar een effectenrekening. De consument heeft begrepen dat inmiddels ook de overdracht naar de effectenrekening niet meer mogelijk is. Dit kan tegenwoordig alleen naar de ingestelde tegenrekening.

3.7 Ook hier moet de commissie vaststellen dat de verzekering is afgesloten tussen de consument en de verzekeraar. Dat er tussentijds wijzigingen zijn doorgevoerd kan de tussenpersoon niet worden verweten. De consument heeft verklaard dat hij de nieuwe voorwaarden van de verzekeraar heeft ontvangen. De consument was er dus van op de hoogte dat hij zijn kapitaal alleen kan overboeken naar zijn ingestelde tegenrekening. De overdracht is daarnaast in beiden gevallen kosteloos. Als de consument door de overdracht alsnog aantoonbaar schade ondervindt, dan kan hij deze kosten niet verhalen bij de tussenpersoon. De tussenpersoon is namelijk niet de partij met wie de consument de overeenkomst heeft gesloten.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl